

Jaargang 54 juli 2015 1507-193

DE MIEDBRINGER

STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

DE MIEDBRINGER

Contact- en mededelingenblad nummer 15-07-193 van de
STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

Voorzitter Hilmar Schurink, Lies 67, 8895 KS Lies
Telefoon: 0620-704037. E-mail: schurink@quintessens.nl

Secretaris Jaap Smit, Lies 73, 8895 KS Lies
Tel. 0562-448336. E-mail: sjoekedam@planet.nl

Penningmeester Herman Wessel, Hoorn 50, 8896 JG Hoorn
Tel. 0562-448585. E-mail: herman.wessel@hetnet.nl

Redactie Gerard Muiser, Westerdam 6,
8891 GM Midsland,
Tel. 0562 448037. E-mail: gmuiser@telfort.nl

Donateurs- Zie Penningmeester
Administratie

Stichting Ons Schellingerland is een ANBI geregistreerde stichting.
Rabobank: NL 50 RABO 03.25.57.99.46
t.n.v. Stichting Ons Schellingerland, Hoorn 50, 8896 JG Hoorn.

www.sos-terschelling.nl

In dit nummer:

ISSN 1380-9431

Voorwoord	3
Van de voorzitter	4
Actuele onderwerpen	8
Financieel jaarverslag 2014	15
Netjournaal	19
Platform Duurzaam Landschap Terschelling	21
S.O.S. praatje	26
De restauratie en geschiedenis van de Sjouw	27
Donateursvergadering 2015	30
Staat van baten en lasten	31

Foto hart pagina's: Gerrit Bart Volgers - Nieuwe steiger in de haven

Voorwoord

De zomereditie van De Miedbringer ligt voor u. In dit nummer komen, zoals u gewend bent, weer vele onderwerpen aan de orde, die op Terschelling betrekking hebben en die Terschelling, Terschellingliefhebbers en de Stichting Ons Schellingerland aangaan. Het kan niet genoeg worden opgemerkt: als het gaat om het karakter van Terschelling spitst het bestuur van de stichting de oren, oriënteert zich en vormt en formuleert een mening. Dat verlangt u, samen met nog ruim 450 donateurs, van het bestuur.

In dit nummer behandelt voorzitter Hilmar Schurink actuele onderwerpen in zijn artikelen en vertelt de stand van zaken. De vervroegde uitspraak van de Raad van State over het Bestemmingsplan Buitengebied doorkruiste zijn bijdrage, terwijl zijn vakantie al was begonnen, vandaar de toevoegingen over die uitspraak.

Secretaris Jaap Smit levert weer zijn 'Netjournaal' af en Mike Rinders en Ronald van Zandwijk lichten u voor over de primaire waterkering, namens Platform Duurzaam Landschap Terschelling. De Sjouw in Hoorn, de oude tijdbal, is hersteld en daarvan vindt u een verslag in dit zomernummer.

De uitnodiging voor de eerstvolgende donateursvergadering op vrijdag 18 september 2015 vindt u in deze Miedbringer. Let op de plaats van handeling, die afwijkt van die van de laatste jaren: Niet het Centrum voor Natuur en Landschap, maar De Kraak. Er zijn afspraken gemaakt om onze website www.sos-terschelling.nl te vernieuwen. Regelmatiger dan nu het geval is kan de site dan geactualiseerd worden en deze zal ook geschikt worden gemaakt voor tablet en smartphone. Deze verandering kost tijd en zal hopelijk in de tweede helft van dit jaar gerealiseerd zijn.

Veel leesplezier!

Gerard Muiser, bestuurslid en eindredacteur van De Miedbringer

Van de voorzitter

BIJZONDER TERSCHELLING: KRITISCH

De vorige twee Miedbringers begon ik met de onderwerpen ‘Ontwikkelvisie’ en ‘Bestuurskracht’. Dat was niet toevallig, want beide onderwerpen hangen met elkaar samen: wat en hoe. Deze Miedbringer zal ik wat kritischer een aantal ontwikkelingen op Terschelling aanroeren, want dat is onze taak vanuit de statutaire opgave ‘Behoud van het eilander eigene’. Dit kritische slaat niet alleen op het volgende hoofdstuk ‘Actuele Onderwerpen’, maar ook op dit meer beschouwende ‘Voorwoord’ van de voorzitter. Tijdens de Algemene Donateursvergadering kan hierover verder worden gediscussieerd.

Dit voorjaar heeft de gemeente het initiatief genomen voor het (doen) opstellen van een Ontwikkelvisie. Daar is duidelijk behoefte aan. Als je geen visie hebt over de toekomst, dan hangen de diverse besluiten en activiteiten als los zand aan elkaar. Dan ga je je in de raadsvergadering afvragen: “Is het beleid, of is er over nagedacht?” Dat is bij de gemeente Terschelling duidelijk aan de orde. Vandaar dat een extern bureau opdracht heeft gekregen een Ontwikkelvisie te maken in samenspraak met burgers en externe kennisdragers. Zelf heb ik twee van de drie avonden in april bijgewoond. Maar ik moet zeggen dat ik niet goed voor ogen heb hoe uit deze burgerparticipatie een goede Ontwikkelvisie tot stand kan komen. Het had een hoog ‘Roep u maar’-gehalte, met slechts 20, respectievelijk 10 burgers per avond. Dus heeft het een smalle basis. En van te voren was er niet over een aantal belangrijke uitgangspunten of benaderingen nagedacht. Zoals:

- ♦ wordt de Ontwikkelvisie vanuit het heden doorvertaald naar de toekomst (2025), met te nemen beleidsstapjes? Of wordt een ideaal toekomstbeeld 2025 geformuleerd en van daaruit terugvertaald wat er in de tussenliggende tien jaar moet gebeuren om dit te realiseren? Dat is van belang voor wat je de burgers en experts in de diverse bijeenkomsten vraagt: een Zorgpunt of een Ideaal?
- ♦ In dat licht was niet duidelijk of de Ontwikkelvisie alleen voor de gemeente wordt gemaakt voor het gemeentelijk beleid. Of voor de gemeenschap als geheel, voor het publieke én het private domein in onderlinge samenhang dus inclusief burgers en bedrijven.
- ♦ dit is dan weer van belang om antwoord te kunnen geven op de vragen: “Wie beslist?” en “Wie doet wat?” En dus van belang voor het operationeel maken van de activiteiten die genoemd gaan worden in de Ontwikkelvisie. Dit om vrijblijvendheid te voorkomen. En dan hebben we het over de Bestuurskracht: welke politieke of maatschappelijke doelen hebben we. En kunnen we die ook realiseren als gemeente, of als gemeenschap?

- ♦ en wat is daarbij de rol (nog) van de gemeentelijke overheid? De huidige gemeente (raad, college en organisatie) is in dat opzicht niet sterk, want mist richting, visie en bestuurskracht. Wordt gekozen voor de lijn van de markt, het individuele belang en de hebzucht-als-drive? Of voor de samenleving, het algemeen belang en waarden-als-drive? Welke inhoud heeft het begrip gemeentelijke ‘democratie’ daar (nog) in?
- ♦ het discussie-onderwerp ‘Ruimte voor ondernemers’ hield op voorhand al een politieke laissez-faire keuze in, zonder randvoorwaarden. En het onderwerp was bovendien te beperkt. Het had over de toekomstige werkgelegenheid op het eiland moeten gaan. Dus veel breder, inclusief Maritiem Instituut, landbouw, toerisme, overheidsdiensten en misschien nog meer. Maar zonder mijnbouw en industrie (gas).
- ♦ een bijzondere ‘Ruimte voor ondernemers’ nemen de projectontwikkelaars in. Wat is hun rol in de Ontwikkelvisie en hoe gaan de geldstromen dan lopen? Wat schiet het eiland daar mee op? En hoe houden we hun bouwdrang binnen de perken? Alle controversiële bouwprojecten van dit moment zijn gekoppeld aan dit soort projectontwikkelaars gericht op eigen belang. Dat geeft te denken.

- ♦ in voorgaande Miedbringers heb ik al gepleit voor een economische visie op de landbouw vanuit de perifere eilandligging, vanuit een sterkte-zwakte-analyse. Wat gaat het nieuwe Europese landbouwbeleid, zonder begrenzen-de melkquoteringen, Terschelling brengen? Denkt de eilander landbouw de ‘wereldmarkt’ van bulkproducten te kunnen verslaan? Wat betekent dat voor landbouwverkeer, vogels, landschap en mestvervuiling. Of moet zij het zoeken in meer ‘toegevoegde waarden’ door mede-activiteiten? Wat is daarin meer of minder duurzaam?
- ♦ het zelfde geldt voor de toeristische sector. Wat gaan in Europa en op Terschelling de toeristische marktverschuivingen, bevolkingsmigraties en toeristische productveroudering brengen? En wat is het onderscheidende, het bijzondere, van Terschelling? Vereist is een echte marketing in de vorm van productmarkt-motief- analyses. Dat is meer dan de P van promotie met grappige, maar inhoudsloze slogans zoals: “Er gaat niets boven Groningen”. En het gaat om meer dan alleen de P van privaat.

Dat lijken mij vragen én antwoorden voor in de Ontwikkelvisie.

Het SOS-bestuur heeft kritisch gekeken naar de wijze waarop zij haar eigen boodschap en keuzen naar voren brengt. Vanaf haar oprichting in 1962 ging dat via het contactblad De Miedbringer dat drie keer per jaar verschijnt. En dat blijven wij ook doen, want De Miedbringer is ons visitekaartje, met dank aan onder meer Jan Pieter Kok en Gerrit Bart Volgers. Maar daarmee beperken we onze terugkoppeling en verantwoording tot de donateurs, en tot enkele maanden na de gebeurtenis. We krijgen opmerkingen van niet-donateurs dat ook zij geïnteresseerd zijn in onze overwegingen, met name bij actuele en ingrijpende onderwerpen, zoals bij de Campus. Niet-donateurs zijn dus niet altijd op de hoogte van onze achterliggende motieven, waardoor onbekendheid of vooroordeel kan ontstaan. Dit ondanks onze website en onze persberichten in De Terschellinger. De recente acties van Baai Dellewal en gasTvrij Terschelling leren ons dat een interactieve website met actuele standpunten voor ons werk van belang is, naar buiten toe. Dus verdergaand dan een digitaal archief van Miedbringers met vroegere standpunten en producties. We hebben als bestuur daarom besloten onze bestaande website www.sos-terschelling.nl te actualiseren, ook gericht op gebruik via smartphones en tablets. Dat is 75% van het gebruik. Voor dat doel stond al geld gereserveerd op de Begroting 2014. En ook besloten wij een apart bestuurslid te benoemen als webbeheerder die actuele SOS-standpunten op de website plaatst. En daarnaast bestuursleden die via Twitter en Facebook het gedachtegoed van SOS uitdragen. En via Fodjes op Fodzoeker.nl daarvoor aandacht vragen. Een vroeger SOS-bestuurslid bracht naar voren op welke wijze toentertijd standpunten van SOS naar voren werden gebracht bij eilanders en mede-eilanders aan de wal, namelijk via een advertentie in De Terschellinger. Bij bijzondere onderwerpen zal het SOS-bestuur dit weer gaan doen. Daarmee wordt de afhankelijkheid van redactionele ruimte en -inhoud verminderd en kan sneller dan via de Miedbringer op de actualiteit ingesprongen worden.

Tot slot twee belangrijke mededelingen:

- 1 Bij deze Miedbringer treft u een brief van onze penningmeester met het verzoek uw donatie 2015 over te maken. SOS heeft de ANBI-status, dus giften en legaten zijn aftrekbaar bij uw belastingaangifte. Uw bijzondere aandacht vragen wij bij uw bankoverschrijving het meegeleverde donateursnummer te vermelden (deze staat op de brief). De naam van uw bankrekening en de donateursnaam willen nog wel eens verschillen. En zonder uw donateursnummer wordt het voor de penningmeester een heel zoek. Dus dank voor uw aandacht daarvoor.
- 2 De Algemene Donateursvergadering wordt dit jaar gehouden op vrijdag 18 september om 19.30 uur (!) in de zaal van ‘De Kraak’, Burgemeester Reederkerstraat 56B, waar MooiWeer B.V. onze gastheer zal zijn. Deze locatie is iets geschikter dan het zaaltje in het CNL voor de interactie die wij als bestuur dit keer graag met de donateurs willen hebben. De agenda van deze bijeenkomst staat in deze Miedbringer, samen met nog enkele bespreekstukken. De agenda bestaat uit drie hoofdonderdelen: de formele huishoudelijke zaken, de lezing van Freek Zwart (Staatsbosbeheer) en de interactie over Actuele Onderwerpen. Burgemeester Bert Wassink heeft aangekondigd bij onze donateursvergadering aanwezig te zullen zijn. Graag begroet ik u op 18 september. Ik hoop op een boeiende bijeenkomst.

Hilmar Schurink, voorzitter

Actuele onderwerpen

8

De afgelopen periode is er niet heel veel nieuws gebeurd. Een aantal oude ontwikkelingen staan 'op springen'. Maar dit geeft de mogelijkheid om op een aantal projecten nader licht te laten schijnen, een beetje kritischer deze keer. De meeste teksten zijn ook gebruikt bij de bezwaarprocedures.

TEGENGAS TULIP OIL

In de vorige Miedbringer is uitgebreid stil gestaan bij de gewraakte gaswinning. Afgelopen mei is er een eilander delegatie vanuit gasVrij Terschelling, Waddenvereniging en Milieudefensie per bus naar de Tweede Kamer geweest om daar Tegengas te geven. Minister Kamp van Economische Zaken heeft toegezegd de concessie-aanvraag van Tulip Oil aan te houden tot volgende zomer, tot hij deze kan toetsen aan de nieuwe Mijnwet. Deze staat een bredere belangenafweging toe dan de nu nog geldende Mijnwet. Natuur en landschap zijn dan aspecten waar hij rekening ook mee kan (en moet) houden. Nu gelden alleen de economische en technische milieu-aspecten.

SOS heeft een brief gestuurd naar enkele Tweede-Kamerfracties, de provincie en de gemeenteraad. Naast de in de vorige Miedbringer genoemde argumenten tegen gaswinning schreef SOS over effecten op het toerisme, de werkgelegenheid en over waardedaling van woningen. Deze aspecten zouden in een Maatschappelijk Economische Effect Rapportage (MEER) nu reeds onderzocht moeten worden, naast de Milieu Effect Rapportage (MER). Door de 'schaduwwerking' van mogelijke gaswinning of gasbehandeling op het eiland zelf is het aannemelijk dat nu reeds sprake is van een waardedrukkend effect bij verkoop (en dus op de hele woningvoorraad) van circa 10%. Het gaat in de oostelijk gelegen dorpen op Terschelling om circa 500 tot 700 woningen of recreatiewoningen met een gemiddelde WOZ-waarde van € 350.000. Die procentuele waardedaling zal toenemen naarmate er daadwerkelijk transport, gasboringen en/of gasbehandeling zal plaatsvinden. Die daling zal exponentieel doorzetten als sprake is van bodemtrillingen, muurscheuren, bodemdaling annex grondwaterstandsverhoging of kankerverwekkende Amine/CO₂-dampen. 'Groningen' kan fungeren als referentie voor de verkoopbaarheid van woningen bij gaswinning. Na de euforie. Dit is een nieuw aspect in de politieke afwegingen. En een kostencomponent - vooraf - voor Tulip Oil.

Een voorzichtige schatting is dat 5% van de toeristen Terschelling zal mijden bij aantasting van haar toeristisch 'product' door gaswinning en/of gasbehandeling. Op een geschat jaarlijkse Toeristisch-Eiland-Inkomen (TEI) van ca. € 180 miljoen betekent dit een jaarlijks omzetverlies van ca. € 9 miljoen. Dit komt overeen met ca. 100 FTE (of meer).

Conclusie: geen gaswinning op Terschelling - beter voor iedereen.

BESTEMMINGSPLAN POLDER/KAMPEREN BIJ DE BOER

De Raad van State heeft haar uitspraak over de beroepen tegen het Bestemmingsplan Buitengebied voor de tweede keer verlengd met 6 weken. (De uitspraak is 17 juni 2015 geweest, nadat de voorzitter het onderstaande schreef. Onder dit hoofdstukje 'Bestemmingsplan/Kamperen bij de Boer' enkele conclusies onder het kopje 'De uitspraak' - GM).

Deze beroepsprocedure, vanaf januari 2014, toont aan dat het een moeilijk dossier is. De Raad van State kan alleen maar bestemmingsplannen goedkeuren of terugsturen naar de gemeente. Niet zelf een beetje aanpassen op inhoud. In de vorige Miedbringer is uitgebreid ingegaan op dit onderwerp.

Wat betreft het amendement van LTO/VVD om in de hele polder opslag van agrarische goederen toe te staan gedurende maximaal negen maanden zonder Omgevingsvergunning, is mogelijk sprake van een procedurefout. Zo'n essentiële wijziging in het concept-plan, letterlijk om 5 voor 12 'ingefietst', had gevolgd moeten worden door een nieuwe termijn van tervisie-legging. Het college had dat moeten zien. Het bezwaar dat SOS had tegen de te algemene definitie van Kamperen bij de Boer (wat is 'kamperen', wat is een 'boer' en wat is 'bij'?) is bewaarheid geworden door de wijze waarop het BeterBoerenBed-concept in Oosterend door oprekking van die definities en met ruimhartige gemeentelijke medewerking tot stand kwam. SOS had daar voor gewaarschuwd bij de aanvraag voor de Omgevingsvergunning en als zienswijze bij het bij het Bestemmingsplan Buitengebied, ongeveer tegelijkertijd. Dit lijkt ook op een drama.

9

DE UITSPRAAK

Hieronder vatten Gerard Muiser en Jan Willem Spanjer de uitspraak samen: SOS heeft alleen gelijk gekregen wat betreft de kampeermiddelen. De gemeenteraad is ten onrechte afgeweken van het oorspronkelijke standpunt dat alleen tenten zijn toegestaan en heeft dat onvoldoende draagkrachtig gemotiveerd. Wat verrommeling van de polder betreft is de uitspraak als volgt: “Wat betreft de vrees van de stichting dat niet handhavend wordt opgetreden, wordt overwogen dat de raad ter zitting heeft gesteld dat bij een overschrijding van de termijn van negen maanden voor de tijdelijke opslag van landbouwproducten handhavend opgetreden zal worden en dat ook zal worden gecontroleerd op eventuele verplaatsbewegingen. Niet is gebleken dat niet handhavend zou kunnen worden opgetreden.” (GM)

Advocaat Jan Willem Spanjer vat de uitspraak van de Raad van State (RvS) van 17 juni jl. als volgt samen, waarbij hij voorbij gaat aan het beroep van Activiteiten Centrum Terschelling (de manege):

“Voor kamperen bij de boer geldt, dat gedurende een periode tussen 15 maart en 31 oktober maximaal met een kampeermiddel voor 3 maanden kan worden gekampeerd. Na 3 maanden mag het kampeermiddel eventueel worden vervangen door een ander exemplaar opnieuw voor 3 maanden. De RvS vindt dat onvoldoende is gemotiveerd waarom gekozen is voor een periode van 3 maanden. Conclusie: de gemeente moet opnieuw motiveren. Er zal waarschijnlijk worden gekozen voor schrapping van de 3 maanden, dus kan er in eerstgenoemde periode maximaal dezelfde tenten worden geplaatst.

In de voorschriften is voorts opgenomen, dat de omgevingsvergunning voor de tenten maximaal 4 jaar gelding heeft. Ook deze bepaling sneeft, omdat zulks vanuit ruimtelijk oogpunt niet van belang is. Zodra er geen sprake meer is van een volwaardig agrarisch bedrijf, moet de vergunning worden ingetrokken.

Dat zou al na een jaar kunnen.

Het beroep van S.O.S. ten aanzien van andere kampeermiddelen dan tenten is gehonoreerd. Althans, de gemeente heeft onvoldoende gemotiveerd waarom andere kampeermiddelen zijn toegestaan, nu in de beleidsnotitie is neergelegd dat uitsluitend tenten bij de boer mogen worden geplaatst. Dit zal waarschijnlijk leiden tot een aanpassing in de door S.O.S. gewenste zin.

Het beroep t.a.v. de sanitaire voorzieningen slaagt ook. De gemeente heeft gesteld dat sanitaire voorzieningen ook in de tenten mogen worden geplaatst mits deze niet zijn aangesloten op water en riool, maar dat blijkt niet uit het bestemmingsplan. Dus: geen sanitaire voorzieningen in de tent, overigens ook wel uit hygiënisch oogpunt zeer aan te bevelen.

Het beroep van S.O.S. ten aanzien van langdurige opslag in de polder is afgewezen. Kort gezegd vanwege de aanname dat dergelijke opslag geen grote aantasting van de landschapswaarden zal opleveren.

Al met al voor S.O.S. een kleine overwinning: geen andere kampeermiddelen dan tenten voor de maximale periode. Jammer maar helaas.”

Tot zover Jan Willem Spanjer.

Voorzitter Hilmar Schurink concludeert ten slotte:

“De uitspraak van de Raad van State heeft niet de gewenste duidelijkheid opgeleverd. Wat betreft Kamperen bij de Boer blijft het onwerkbaar. En de landschappelijke verrommeling in de polder en rondom agrarische bedrijven wordt niet voorkomen. Jammer voor het eiland.”

(Vervolg Actuele onderwerpen door de voorzitter)

VERGUNNINGEN VAN RECHTSWEGE/FUMO

De beroepen tegen de omgevingsvergunningen-van-rechtswege voor het Buurtzorgpension Formerum en het Appartementenhotel Midsland aan Zee zijn op het moment van dit schrijven (juni) nog steeds in behandeling bij het college. Pas recent, na ongeveer 7 maanden, heeft de gemeentelijke Commissie van Advies voor de Bezwaarschriften haar advies aan het college toegestuurd. Dit advies is niet openbaar hoewel haar procedure toch iets heeft van een rechtszitting. Naar verluidt zou het college om een second-opinion hebben verzocht. De lange periode van besluitvorming leidt tot de conclusie dat beide dossiers bij de gemeente zwaar op de maag liggen. Anders gezegd: juridisch complex zijn. Dat klopt ook. De ondertekening is rechtsongeldig en beide bouwobjecten zijn in strijd met het bestemmingsplan.

Het college had er goed aan gedaan de beide Omgevingsvergunningen te vernietigen, zich daarmee weer aanzien verschaffend en ‘schoon-schip’ te maken met een FUMO-traject waar nogal wat kinderziektes aan kleefden. Maar het is natuurlijk aan het college of zij zelf een beslissing neemt of dit overlaat aan de bestuursrechter.

B&Y-TERREIN/GROENE STRAND

SOS heeft bij de Commissie voor de Bezwaarschriften in mei een pleidooi gehouden tegen de Omgevingsvergunning voor bedrijfsloodsen van Segesta op het B&Y-terrein. Centraal staat dat er geen geldig Welstandsadvies onder ligt, en dat de Natuurtoets onvoldoende is en niet gevolgd is door een noodzakelijke ‘Verklaring van geen Bedenkingen’ van de provincie. Ook hier dus procedurefouten. Het Welstandsadvies van Hûs en Hiem doet denken aan de reclame: “Wij van WC-eend adviseren WC-eend”. Het mist de wettelijk noodzakelijke ‘deugdelijke motivering’ en is dus ook moeilijk te weerleggen.

Ook het onderliggende Bestemmingsplan uit 1986 is minder ‘hard’ dan het lijkt, of voorgesteld wordt door FUMO. Omdat het toen zittende bouwbedrijf Ybema op last van de gemeente in de jaren ’90 is verplaatst naar het bedrijventerrein Nieuwe Dijk, kun je daar bestuurlijk-beleidsmatig uit opmaken dat aan de Zwarte Weg/Groene Strand in ieder geval geen bestemming ‘Bedrijf’ meer mogelijk werd gezien vanuit een Goede Ruimtelijke Ordening. Indien het bij de herziening van het Bestemmingsplan-West in 2012 de bedoeling geweest was dat op die locatie weer, of alsnog ‘Bedrijven’ gewenst zouden zijn (vanuit een Goede Ruimtelijke Ordening), dan had de gemeente die B&Y-locatie gewoon

in dat bestemmingsplan op kunnen nemen. Omdat dat kennelijk en expliciet niet de bedoeling was, is die B&Y-bouwwlek als enige in het dorp West buiten de bestemmingsplanherziening gelaten. Er werden dus ook geen stedenbouwkundige kaders gesteld: er werd ruimte gelaten aan de initiatiefnemer Segesta. Op grond van een concreet bouwvoorstel zou een postzegelplan worden opgesteld. Dat zou dus alles kunnen zijn, behalve 'Bedrijven', uiteraard binnen een Goede Ruimtelijke Ordening en vanuit een consistent beleid. Bij raadsnotie van begin 2014 is nog gesteld wat de gemeenteraad als 'meest wenselijke functie/bestemming' op die locatie zag: woningbouw met een cultuurfunctie. Derhalve zijn dat expliciet drie recente beleidsinzichten van de gemeente over en rondom de B&Y-locatie sinds de in werking treding van het sterk gedateerde bestemmingsplan. Dit in afwachting van initiatieven van Segesta leidend tot een bestemmingswijziging. Deze nieuwe eigenaar was bij verwerving van het terrein op de hoogte dat de gemeente daar expliciet geen 'Bedrijven' meer zou voorstaan. Verder is dat een ondernemersrisico, bewust aangegaan en ongetwijfeld belastingtechnisch verrekend. Een projectontwikkelaar als Segesta mag geacht worden een maatschappelijk relevante invulling te kunnen realiseren, ook in (vooraf bekend) complexe situaties. Anders: 'ontbouwen en terug naar de natuur'. Voor de bewoners van de aangrenzende woonwijk Oud-West geldt dat bij deze Omgevingsvergunning gehandeld is in strijd met het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel, in strijd met de continuïteit van beleid. SOS en anderen hebben bij het Bestemmingsplan-West 2012 als zienswijze ingebracht het B&Y-terrein gewoon op te nemen en daarvoor stedenbouwkundige randvoorwaarden op te nemen (functies, bouwhoogten). Vergeefs. Vandaar de huidige problemen.

Het advies van de Commissie en de beslissing van het college zullen naar verwachting ook lang op zich laten wachten. Ondertussen wordt er niet gebouwd. Dat is winst.

CAMPUS/BERMUDA-4

Er schijnt wat beweging te zijn bij De Veste. Het aantal sociale woningen in Bermuda-4 zou verdubbeld moeten worden. Nu doe je dat niet zomaar. De stedenbouwkundige structuur rond die locatie en die van de Campus zal geen schoonheidsprijs krijgen: op weg naar een rommelhoekje.

Rond de Campus zelf is het nog steeds stil. Om te voorkomen dat er naar SOS gewezen wordt hieronder nog wat achtergrondinformatie, eerder ingesproken in de raadscommissie van begin januari 2015:

- ◆ SOS heeft voorjaar 2013 naar de gemeente en twee raadsfracties reeds haar zorgen geuit over de koers van de Campus;
- ◆ in september 2013 kwam het eerste signaal dat De Veste zich wilde terugtrekken
- ◆ eind oktober 2013 kwam bevestiging van deze 'terugtrekkende beweging'. Daarover is in de raadscommissie een vraag gesteld door de heer Scheepstra;
- ◆ in november 2013 is door de wethouders en 4 van de 5 fractievoorzitters in een geheime vergadering besloten de Zwarte Piet van de mogelijke Campus-

vertraging bij SOS te leggen. Ook directeur Sinke van De Veste liet zich in het weekblad 'De Terschellinger' niet onbetuigd;

- ◆ in het gesprek met wethouder Groeneveld begin december 2013 is door SOS de aanbeveling gedaan voor een andere terreinontsluiting, en voor de Campus zelf te zorgen voor een Plan B vanwege de afhankelijkheid van De Veste. De aanwezige ambtenaar zei toen dat er een Plan B is. Tijdens de Nieuwjaarsreceptie, een maand later werd dat door wethouder De Jong ontkend;
- ◆ op 20 januari 2014 is er bericht vanuit de studentenvereniging dat de Campus uit vier gebouwen zal bestaan met 5 of 6 bouwlagen (incl. techniek). Met een maandhuurprijs van 400 euro. De studenten zouden in dat geval naar Rotterdam of Amsterdam uitwijken. Dat zou betekenen einde Campus en MIWB;
- ◆ om de intimidaties van De Veste en de gemeente te pareren, om een voor Terschelling meer aanvaardbaar gebouw te realiseren, en om het dreigende vertrek van het MIWB te voorkomen, is SOS eind januari 2014 zelf met een alternatief Plan B gekomen met een bouwcombinatie: lagere bouwhoogte en lagere huur. Dit is bekend gemaakt via Omrop Fryslân en overgenomen door andere media. Zie ook sos-terschelling.nl onder 'Discussie';
- ◆ het bouwrijp maken van het bos was pas in september 2014 mogelijk vanwege de ontheffing voor de Flora- en Faunawet: de natuurwaarden;

- ◆ de Veste heeft zich niet teruggetrokken, zoals gedreigd. In de tussentijd is door De Veste echter ook geen opdracht voor een bouwontwerp gegeven, dus ook geen Omgevingsvergunning aangevraagd. Dat had gekund. Inmiddels is bij De Veste het een en ander organisatorisch veranderd (ontsporing woningbouwcorporaties);
- ◆ in december 2013 heeft SOS vergeefs gepleit voor een Time-out en het aantrekken van een procesmanager met ervaring. In scheepstermen: voor anker gaan en een loods vragen voor het onbekende vaarwater. De Campus lijkt inmiddels aan de grond gelopen, maar niet door toedoen van SOS. De politiek was niet tot compromis bereid;
- ◆ de ‘terugtrekkende beweging van De Veste’ (punt c) werd begin januari 2015 tijdens zijn laatste vergadering bevestigd door burgemeester Rob Bats.

SOS wacht de verdere ontwikkelingen bij De Veste af. Plan B wacht.

BAAI DELLEWAL

De datum van 1 juli 2015 die drie raadsfracties in hun coalitieakkoord hebben afgesproken als termijn voor Stichting Natuurherstel Baai Dellewal als ‘recht van eerste koop’ van het voormalig dancing-terrein is inmiddels verstreken. In hoeverre deze termijn is opgerekt als gevolg van het beslag op de Baai-gronden en het hoger beroep door Westcord-hotels, is op het moment van dit schrijven (half juni) niet bekend. Uit oogpunt van redelijkheid en billijkheid lijkt hier veel voor te zeggen.

Maar: “Waar visie ontbreekt regeert de boekhouder” is het bekende gezegde. Het alternatief dat de drie raadsfracties achter de hand hebben, of als Plan A in de mouw hielden, gaat om de realisatie van woningen op de locatie dancing Dellewal, om gaten in de gemeentelijke financiën te dichten. SOS was en is tegen elke verdere bebouwing van Dellewal. Het is geen Goede Ruimtelijke Ordening deze unieke baai verder te verstenen, ook niet vanuit een Mistige Financiële Ordening. Er zijn genoeg alternatieven, behoudens hoteluitbreiding. Ook alternatieven die niet zullen leiden tot langdurige en kostbare juridische procedures bij de Raad van State. Want wat in ieder geval mist, is een deugdelijk gemeentelijk beleid: een Ontwikkelvisie met draagvlak, waarin ook ingegaan wordt op de woningbehoeften, de ruimtelijke spreiding daarvan, de natuur- en landschapswaarden en het toeristisch product. Dus geen ad-hoc-beleid of beleid van een accountant. Die woningen gaan er dus niet komen. De Raad van State zal (als het zover komt) ook dit terugverwijzen.

Hilmar Schurink

Financieel jaarverslag 2014

KORTE SAMENVATTING

Financiën

Het jaar 2014 heeft SOS met een positief resultaat van € 1.195,- afgesloten. We hebben dit resultaat niet voorzien in onze begroting. We bleven beneden de geplande kosten doordat een geplande voorziening op webkosten (dit jaar) niet, en verhoogde juridische advieskosten (dit jaar) maar ten dele noodzakelijk bleken. Verder heeft de verhoging van het minimum donatiebedrag naar € 17,50 goed uitgewerkt.

Het boekjaar werd afgesloten op 31 december 2014.

Onze totale uitgaven voor 2014 waren € 8.978,-.

Hoofdzakelijk bestaan deze uit:

- ◆ Druk- en verzendkosten van de Miedbringer
- ◆ Proceskosten
- ◆ Niet-gerealiseerde onkosten: advertentie- en webkosten

De totale inkomsten voor 2014 waren € 10.174,-.

Dit resultaat was voornamelijk het gevolg van de extra giften van onze donateurs en een heel genereuze gift.

Ons totale vermogen op 31 december 2014 is € 52.583, een toename ten opzichte van 2013.

Begroting 2015

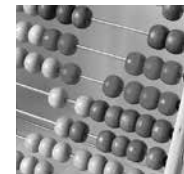
De totale begrotingsuitgaven voor 2015 zijn geschat op € 12.167,- en de inkomsten op € 9.000,-.

De lasten zijn voor 2015 € 3.167,- hoger begroot dan de begrote inkomsten. Een groot deel hiervan is gereserveerd voor optimalisatie van het webbeheer en uitbreidingsmogelijkheden naar hedendaagse technieken via smartphone, tablet e.d. Dit negatieve verschil wordt aangevuld uit onze algemene reserve.

De inkomsten zijn begroot op basis van de donatie-realisatie in 2014.

Begroting 2016

Zoals in de Algemene Donateursvergadering van september 2014 al gemeld, zou feitelijk de begroting de verwachting moeten weerspiegelen, en niet grotendeels (75%) van de reeds gerealiseerde resultaten. Dit door de datum van de donateursvergadering. Vandaar als ‘inhaalslag’ deze aanvulling: Begroting 2016. Deze Begroting 2016 wijkt qua lasten en baten maar nauwelijks af van de lopende Begroting 2015. De voornaamste kostenbeperking is te vinden onder het hoofdjé ‘webkosten’ ten opzichte van het lopende jaar 2015.

Donateurbestand

Op 31 december 2014 was de stand als volgt:

438 betalende donateurs;

12 begunstigden.

Dit zijn instellingen en personen die de Miedbringer gratis ontvangen;

9 donateurs voor het leven;

Het totaal aantal ingeschreven donateurs is daarmee 459.

Mutaties:

In 2014:

hebben 21 nieuwe donateurs zich ingeschreven;

zijn 39 donateurs overleden of hebben hun donatie niet voldaan.

Verheugend is het aantal nieuwe donateurs, maar helaas is er nog steeds een stijgend aantal niet-betalende donateurs.

Algemene opmerking:

Het grote aantal royaal betalende donateurs en de diverse giften hebben in het jaar 2014 gezorgd voor een sluitende begroting, waarvoor mijn grote dank.

Herman Wessel, penningmeester

Netjournaal

Op dit moment van schrijven hebben we net de week van Oerol achter de rug. Wat was het mooi en wat was het weer druk! De gemiddelde Oerolgast brengt voor de ondernemers op ons eiland veel geld in het laatje. Het begint met fietsverhuurbedrijven. Alle fietsen op ons eiland waren wel verhuurd! En ook moeten al deze mensen natuurlijk ergens eten, drinken en ook slapen! En dan heb ik het nog even niet over Rederij Doeksen, die al het materiaal en bijbehorende artiesten mag vervoeren, tezamen met alle Oerolgangers. Wat een activiteit. En wat nog leuker is: het Oerolpubliek is over het algemeen een erg rustig publiek. Het mag door de soms keiharde muziek wel eens erg lawaaiig zijn, maar dat hoort nu eenmaal bij zo'n festival. Uitwassen zoals tijdens de bouwvak kom je tijdens de Oerolperiode eigenlijk nooit tegen! Jammer alleen dat het weer af en toe roet in het eten gooit. Het festival begon met een zomerse dag, maar dat was gauw afgelopen. Doordat de wind uit de noordhoek ging waaien, zakte de temperatuur en daarbij regende het zo af en toe ook nog eens. Een soort van regen waar de boeren niet blij van worden, omdat het nauwelijks water oplevert. De Oerolganger wordt er wel nat van, maar beseft dat dit erbij hoort. Maar laat ik beginnen met datgene waarvoor deze rubriek is bedoeld: een overzicht van activiteiten van SOS-bestuurders.

- *Op 23 maart* zijn we bij de Raad van State in Den Haag, waar de behandeling plaatsvindt van het "Bestemmingsplan Buitengebied Polder".
- *Op 31 maart* vindt een gemeenteraadsvergadering plaats, waarbij o.a. het Groen Beleidsplan aan de orde komt, evenals de installatie van een adviescommissie voor de gaswinning.
- *Op 7 april* wordt geen commissievergadering gehouden. In plaats daarvan wordt een avond georganiseerd, genaamd: "Et er over hewwe". Op deze avond worden plannen besproken van ondernemers die niet passen in een bestemmingsplan. De raadszaal zat geheel vol met belangstellenden.
- *En op 8, 13 en 15 april* deden we mee aan een discussie in West, Midland en Hoorn, hoe Terschelling er over 10 jaar uit zou moeten zien.
- *Op 28 april* vindt een gemeenteraadsvergadering plaats. Door ziekte van raadslid Mevr. Van Urk (PvdA) wordt voor haar in de plaats Dhr. Van Deelen benoemd. De samenstelling van de adviescommissie voor de gaswinning vereist toch een meer nauwkeurige omschrijving van taken en bevoegdheden, zodat de vorming van deze commissie nog op zich laat wachten.
- *Op 30 april* zijn we op uitnodiging van Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat aanwezig in de Kraak te West-Terschelling voor de evaluatie Beheersplan Rijksgroden van Terschelling.
- *Op 6 mei* vindt een raadscommissievergadering plaats. Op de agenda staat de jaarrekening over het jaar 2014. Er worden veel vragen gesteld omtrent de bouw van de nieuwe Campus voor de Zeevaartschool. Het College krijgt daarom van

de Raad opdracht om wat vaart te brengen in de planvorming. Ook komt de naamgeving van de straten in het plangebied West Aleta fase 4 aan de orde.

- ▶ *Op 15 mei* komt het algemeen bestuur van SOS bijeen voor het houden van een algemene bestuursvergadering.
- ▶ *Op 21 mei* verschijnen we ten Gemeentehuize voor de Commissie van Advies om ons bezwaar toe te lichten op de voorgenomen bouw door projectontwikkelaar Segesta van een bedrijvenloods op het voormalige B & Y terrein aan het Groene Strand te West-Terschelling.
- ▶ *Op 26 mei* zijn we aanwezig bij de Raadsvergadering. Op de agenda staat wederom de jaarrekening voor het jaar 2014. En de straten in het West Aleta Plan fase 4 zullen worden genoemd naar de Terschellinger oud-redders Steven Wiegman en Jan Ruijg.
- ▶ *Op 27 mei* gaan we naar Den Haag om met Gas(t)vrij Terschelling mee te gaan protesteren tegen de voorgenomen gaswinning door Tulip Oil op ons eiland. Dit protest wordt ook mede georganiseerd door de Waddenvereniging.
- ▶ *Op 2 juni* vindt een raadscommissievergadering plaats. Aan de orde komt de Huisvestingsverordening 2015. En de Raad besluit dat bij “Ieders Plak” nabij het zwembad een gebouw mag komen t.b.v. het klimbos “Klimdaris”. Tevens wordt dit ook het startpunt voor de huifkartochten over de Noordsvaarder.
- ▶ *Op 9 juni* vindt wederom een bijeenkomst plaats in het gemeentehuis, genaamd: “Et er over hewwe”. Wederom worden er vier onderwerpen besproken die niet in een bestemmingsplan passen. De onderwerpen worden alleen ter kennisname aangeboden. Planvorming is nog geheel niet aan de orde.
- ▶ *Op 17 juni* doet de Raad van State uitspraak omtrent het “Bestemmingsplan Buitengebied Polder Terschelling”. In een vele pagina’s tellende uitspraak krijgt de Gemeente opdracht de problematiek rond de Manege over te doen, evenals het Kamperen bij de Boer.
- ▶ *Op 22 juni* beslist de Gemeente dat de vergunning betreffende de bouw van het “Buurtzorghuis” te Formerum wordt ingetrokken.
- ▶ *Op 23 juni* vindt de laatste raadsvergadering plaats voor de zomervakantie. Een nieuw raadslid wordt benoemd. Verder wordt de huisvestingsverordening aangenomen. En het ontwerp bestemmingsplan West Aletalaan fase 4, tezamen met het beeldkwaliteitsplan worden door de Raad goedgekeurd.
- ▶ *En op 29 juni* spreekt SOS in in een raadscommissie over burgerparticipatie. De inbreng van SOS wordt nu met open armen ontvangen.

Beste mensen, dit was het weer. De vakanties staan weer op het punt van beginnen. Aan het weer is dat overigens nog nauwelijks te merken, maar dat kan gauw veranderen. Ik hoop dat U rustig van Uw vakantie kunt genieten en hopelijk tot ziens op onze algemene donateursvergadering op 18 september.

Secretaris Jaap Smit

Platform Duurzaam Landschap Terschelling

Al enige jaren kunt u lezen van en over het Platform Duurzaam Landschap Terschelling. Dit is een groep deskundige eilanders en mede-eilanders die regelmatig bij elkaar komen om nieuwe ontwikkelingen die van ‘buiten’ op het eiland af komen te bespreken en van commentaar te voorzien. In het Platform is deskundigheid gebundeld vanuit diverse vakgebieden bijv. maritiem, weg en waterbouw, bestuurskundig, ecologie, biologie, landbouwkundig, klimaatkennis. Zaken die op de agenda komen te staan en waar het eiland mee te maken krijgt krijgen ruim de aandacht. Dit voordat het bij de gemeente op de agenda komt. Bijvoorbeeld gaat het daarbij over de Wash-overs op de Boschplaat waar een paar jaar geleden sprake van was. Of over de planvorming rond Naturazoo die recent in de besluitvormende fase is gekomen. Over het Europees landbouwbeleid en duurzame landbouw. En vooral de laatste jaren actueel: de klimaatverandering en de zeespiegelstijging, en wat dat voor gevolgen gaat hebben voor ons eiland.

In deze bijdrage van het Platform nemen wij de lezer mee naar de ontwikkelingen rond de primaire waterkering en het concept van ‘De Brede Kering’.

DE PRIMAIRE WATERKERING VAN TERSCHELLING

Over de primaire waterkering die ons moet beschermen tegen overstromingen is op dit moment het een en ander te vertellen. Het gaat vooral om de locatie van het zandige deel van de kering. Voor de Waddendijk speelt op dit moment hoofdzakelijk de vraag op welke manier deze een natuurlijker overgang van land naar Waddenzee kan vormen.

Eerst speelde de discussie over de ligging van de kering op het eiland. Iedere betrokken partij had inmiddels een eigen voorkeursvariant ontwikkeld, variërend van alleen een beschermde polder met de daarin gelegen dorpen (plan Rijkswaterstaat), tot de variant die het Platform Duurzaam Landschap Terschelling presenteerde waarin het overgrote deel van West en ook de gebieden van belang voor de waterwinning “binnendijks” (binnen de primaire waterkering) zouden komen te liggen. De betrokken overheden hebben uiteindelijk voor een compromis gekozen waarbij de variant van Rijkswaterstaat (RWS) werd uitgebreid, zodat ook de zomerhuisgebieden van West aan Zee en Midland aan Zee beschermd kwamen te liggen. Oost en west hiervan worden grote delen van het duingebied als “Brede Keringszone” gedefinieerd (zie kaarten op pagina 24 en 25). Nu moet nader ingevuld worden wat dat inhoudt.

De overweging om het dorp West ‘buitendijks’ te laten is ingegeven doordat men beducht is voor forse investeringen die men in toekomst zou moeten doen, en de beperkingen voor de directe omgeving. Bij de afweging om West-Terschelling buitendijks te laten heeft het feit dat de risico’s op slachtoffers gering is bij een super storm een belangrijke rol gespeeld. Bij een voortgaande zeespiegelrijzing (nu 2 mm per jaar) zou men over een aantal jaren namelijk voor forse uitgaven komen te staan om aan de aangegane verplichtingen te kunnen voldoen. Mogelijk zou West dan achter een Deltadijk moeten verdwijnen om aan de veiligheidsnorm te voldoen. Bij versnelde zeespiegelstijging (niet ondenkbaar gezien de klimaatveranderingen) komt dit moment nog sneller.

De reden om de zoetwatervoorraden niet binnen de primaire waterkering te brengen is omdat hier geen sprake is van menselijke veiligheid, de vrees voor beperkingen van het dynamisch kust(duin)beheer vanuit natuuroogpunt, plus de financiële verplichtingen die het onderhouden van de zeereep als onderdeel van de primaire waterkering met zich mee zou brengen.

BREDE ZONE ALS ONDERDEEL VAN DE PRIMAIRE WATERKERING

Volgens de laatste richtlijnen van het Rijk moet het binnendijkse gebied (rood gearceerd) beschermd worden tegen een overstromingskans die statistisch eens in de 1000 jaar voorkomt. Voor de keringszone zelf (op de kaart tussen de rode streeplijn en het gearceerde gedeelte) geldt geen norm. Waarom deze Brede Zone? Bij de berekening of de kering voldoet aan de veiligheidsnorm mag nu de gehele zandvoorraad van de brede zone in de berekening van de overstro-

mingskans worden meegenomen. Hierdoor hoeft de beheerder vanaf nu en tot in de verre toekomst nauwelijks investeringen te doen om het zandige deel van de kering op orde te houden. Bijkomend voordeel is dat de brede zone onder de Waterwet gaat vallen waardoor geplande activiteiten in de zone eerst getoetst moeten worden op negatieve effecten voor het overstromingsrisico.

ZOETWATERVOORRAAD

Wat zijn nu de overstroming risico’s voor de gebieden waar onze (toekomstige) zoetwatervoorraden liggen? Dat is een niet onbelangrijke vraag nu er een streven is om in 2020 zelfvoorzienend te zijn wat betreft drinkwater, en de waterwinning op het vasteland steeds meer kampt met verziltingsproblemen. De afhankelijkheid van deze voorraden wordt dus steeds groter. Volgens “experts” zijn de risico’s niet groot, maar deze beoordelingen zijn niet deugdelijk onderbouwd met berekeningen. Er zou op zijn minst gedegen onderzoek moeten worden gedaan naar een dergelijk essentieel risico. Het Platform is van mening dat met weinig inspanning, door enkele duinregels met elkaar te verbinden, een lokale kering is te formeren die de overstromingskansen drastisch beperkt. Dit op een wijze zoals dat ook al is gedaan door RWS om het dorp West te beschermen tegen overstroomingen vanaf het Groene Strand. Aangezien deze toekomstige lokale kering niet tot de primaire waterkering behoort, zou dit een gezamenlijke verantwoordelijkheid moeten zijn van provincie en gemeente. Daarbij kan de kennis en monitoring van RWS en toezicht bij de uitvoering van onderhoud van de lokale keringen een belangrijke en noodzakelijke bijdrage vormen.

Zones Terschelling over kustfundament (20m- NAP tot binnenduintrand)
Strategie toekomst: doelen en randvoorwaarden 2050

Doel 2050	Ebdelta Vlie	RSP 0-2	RSP 2-8	RSP 8-12	RSP 12-20	RSP 20-26	RSP 26-28	Ebdelta Bornrif
1 koppelen voor suppletie voorever	klimaatadaptie	klimaatadaptie	klimaatadaptie	klimaatadaptie	klimaatadaptie	klimaatadaptie	klimaatadaptie	klimaatadaptie
	impuls dynamiek	impuls dynamiek	impuls dynamiek	impuls dynamiek	impuls dynamiek	impuls dynamiek	impuls dynamiek	impuls dynamiek
	versteking-kustfundament	versteking-kustfundament	versteking-kustfundament	versteking-kustfundament	versteking-kustfundament	versteking-kustfundament	versteking-kustfundament	versteking-kustfundament
	uitbreiding-natuurareaal	uitbreiding-natuurareaal	uitbreiding-natuurareaal	uitbreiding-natuurareaal	uitbreiding-natuurareaal	herstel-natuurareaal	herstel-natuurareaal	herstel-natuurareaal
proef deltasuppletie		behoud zoetwaterbel	behoud zoetwaterbel	behoud zoetwaterbel	behoud zoetwaterbel	proef geulwandsuppletie	proef geulwandsuppletie	proef deltasuppletie
2 herziening BKL middel		wenselijk	ja	nee	nee	ja	wenselijk	
		naar laagwaterlijn 1990	naar laagwaterlijn 1990			naar laagwaterlijn 1990	naar laagwaterlijn 1990	
3 zeereep dynamiek randvoorwaarden		veel	veel	beperkt	veel	veel	veel	
		behoud zandbudget	1:1000 norm	PWK	1:1000 norm	behoud zandbudget	behoud zandbudget	
4 natuurdynamiek duingebied randvoorwaarden			veel	veel	veel	veel *	veel *	
			vaststellen stuifgrenzen		vaststellen stuifgrenzen	behoud stuifdijk	behoud stuifdijk	
5 belangen duingebied			zoetwatervegetaties (cranberries)	zoetwatervegetaties cranberries zomerhuizen	zoetwatervegetaties (cranberries)			
			zelfvoorziening	zelfvoorziening	zelfvoorziening			
6 bescherming drinkwater belangen randvoorwaarde			waterreiniging	waterwinning	waterwinning			
			1:1000 norm		1:1000 norm			
	A	B	C	D	E	F	G	H
West Terschelling ligt buiten de matrixzones, wordt vanwege het veiligheidsbelang in de tekst nader behandeld.								
* Kwelder Boschplaat ligt buiten kustfundament, wel in matrix opgenomen								

Voorkeurtracé van Platform Duurzaam Landschap Terschelling

Gekozen tracé Ministerie van Infrastructuur en Milieu

DISCUSSIEMODEL IN MATRIXVORM

Om integraal doeltreffende randvoorwaarden te kunnen vaststellen voor de Brede Keringszone, heeft het Platform een discussiemodel ontwikkeld om per kustsegment de te behalen doelen te rangschikken, per deelgebied werkend vanaf zee tot aan de binnenduinrand. Zo ontstaat een soort schaakbord. Met een dergelijke matrix of schaakbord kunnen keuzes gemaakt worden over de belangen die per kustgedeelte in de achter de zeereep gelegen duingebied spelen, in relatie met wat ervoor en ernaast zich afspeelt, en die integraal verwerkt kunnen worden in passende oplossingen. Deze matrix kan ook ingezet worden als werkmodel voor de afstemming tussen de gemeentelijke Ontwikkelvisie, het Beheerplan Natura2000 van het Ministerie van Economische Zaken en het nieuwe Beheerplan Rijksgronden van Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat. Bijgaande matrix is als voorbeeld ingevuld door het Platform met de mogelijk gewenste situatie in 2050.

Visie van het Platform hoe nu om te gaan met een meerlaagse veiligheid voor Terschelling voor de binnendijkse en buitendijkse gebieden van de primaire waterkering uitgaande van de verwachte klimaatsverandering en zeespiegelstijging voor de komende 50 jaar. (exclusief de Boschplaat en Cupido Polder).

1 Binnendijks

Is te waarborgen door de Waddendijk en de zandige Primaire Waterkering op sterkte te houden met aan de wadzijde de mogelijkheid om kwelders aan te leggen.

2 Buitendijks gebied van West-Terschelling met bebouwing

Hier is het van belang om op korte termijn te komen tot een overstromingsrisicofonds om de mogelijke overstromingsschade af te dekken met een passende

verzekering. Ook kunnen de mogelijkheden om op andere wijze de risico's in te dekken bekeken worden zoals versterking en verhoging van de bestaande keringsmuur en of de toepassing van flexibele keerwanden etc.

3 Buitendijks gebied natuur met de zoetwaterbelangen

Kan beschermd worden door de buitengrenzen van het brede keringsgebied, waaronder de zeereep van Paal 12 tot Paal 19.200 te bestemmen als een lokale kering met nader te stellen eisen aan de overstroming risico's.

In het buitendijks gebied zijn extra beschermingsmaatregelen nodig nu en in de toekomst om overstroming met zoutwater te kunnen voorkomen. Dit geldt voornamelijk voor het overstromingsgevoelige gedeelte van het Groene strand op de grens van het bosgebied en bij het Rozenlaantje aan de oost- en wadzijde van het eiland. De instroomdrempels liggen hier allemaal op 3.20+ NAP. Verhoging van deze drempels is een eenvoudig uit te voeren maatregel, waarmee deze risico's voor nu en in de toekomst uitgesloten kunnen worden.

Mike Rinders en Ronald van Zandwijk

S.O.S. praatje

S.O.S. dat is een stichting
opgericht door d' oude lichtung.
Vaak wordt zij verkeerd begrepen
meest door wie met 't nieuwe dwepen.
Soms in hun kritiek terecht
meestal echter dom en slecht.
d' Oude sjouw kwam weer tot leven.
B&W werd vaak geschreven
dat er op de bouwterreinen
veel van 't oude ging verdwijnen.
't Stryper kerkhof werd gepacht
en al ras aan 't licht gebracht
wat daar eeuwen was verborgen:
kerkenbouw en zielezorgen.
't Was helaas niet te verhind'ren
dat er werd gespeeld door kind'ren
met de resten uit het graf,
maar daarop staat strenge straf.
S.O.S. doet nog veel meer,
doet soms de "vooruitgang" zeer,
maar die kan hard van stapel lopen
kunnen ons wel eens verkopen.
Onze Schellinger natuur
is voor elke prijs te duur.
Ook voor 't Schylger dialect
worden we steeds opgewekt.
D' spraak der ouders moet hier blijven,
daar valt niet met ons te kijken.
S.O.S. gaat hiermee door,
mijn stem heb je, ik ben vôdr.
Wat mij opgevallen is
maar misschien heb ik het mis,
op ons eiland zijn er heden
naar ik meen te weinig leden.
Gaat u eens een actie voeren,
vast dat u vooruit zou boeren.
Dat is mijn oprechte wens,
als een rasecht Schylger mens.

Teun de Lergier
(met dank aan
Jan van der Zee)
Bron:
De Miedbringer nr. 29

De restauratie en geschiedenis van de Sjouw

De Sjouw in Hoorn, de vroegere tijdbal, wordt beheerd door de Stichting Ons Schellingerland. De Sjouw kon al enige jaren niet meer gehesen worden vanwege het vele nestmateriaal dat in de korf broedende kauwtjes hadden aangeslept. De kauwtjes konden toegang verkrijgen tot het binnenste van de korf via de ruimte tussen de bovenste opening en de steng. Om dit te verhelpen werd de Sjouw gestreken.

SECRETARIS JAAP SMIT TEKEND HET VOLGENDE OP:

Enige jaren geleden werd de bal vernieuwd omdat deze helemaal verouderd en vergaan was. De bal bestaat namelijk uit riet. Net zoals een rieten stoel van vroeger; alleen is dit gebruikte riet veel dikker. Gelijk toen de nieuwe bal geïnstalleerd was, kregen een stel kauwtjes dit in de gaten en via de bovenkant van de bal zagen zij kans de bal te "kraken" om er vervolgens een hele mooie nestgelegenheid in te ontdekken. Zoals bekend is een kauwtje een der kraaiachtigen. Vroeger kwamen ze op ons eiland niet voor, maar tegenwoordig zijn ze alom aanwezig! Kauwtjes nestelen graag in oude schoorstenen of iedere andere beschutte plek. We hebben de kauwtjes enkele jaren gedoogd. En zo hebben dankzij dit gedoogbeleid vele jonge kauwtjes de oogjes geopend in onze bal! Maar door al het nestmateriaal was de bal dermate zwaar geworden, dat van hijsen en weer neerlaten totaal geen sprake meer was. En daarvoor is de Sjouw nu eigenlijk net bedoeld. Dus hebben we dit voorjaar een einde gemaakt aan al dat nestelplezier. De korf werd losgekoppeld en al het nestmateriaal werd eruit verwijderd. Na drie vuilcontainers ermee gevuld te hebben bleef er nog nestmateriaal over! Geen wonder dat de korf dus niet meer gehesen kon worden vanwege het grote gewicht. De korf werd vervolgens, naar een idee van bestuurslid Jan van der Zee, aan de binnenzijde voorzien van een rioolbuis, dit om te verhinderen dat de kauwtjes nog toegang hebben tot het binnenste van de korf. De rioolbuis werd goed vast gezet en alles werd vervolgens weer op de Sjouw aangebracht. Alles werkte naar behoren en dus kon de Sjouw weer overeind worden gezet. Dit gebeurde op zaterdag 21 februari 2015.

De Sjouw stond nog niet of de hijskabel was naast de schijf beland. De oorzaak is onbekend, maar we denken dat iemand de korf te snel heeft gehesen door het veel lichtere gewicht. Ook kan het zijn dat men de korf vrij heeft laten vallen, waardoor het hijstouw is 'opgewipt'. Maar hoe dan ook, om de Sjouw weer geheel gebruiksklaar te maken zal hij wederom gestreken moeten worden. We bespreken de ontstane situatie om dergelijke problemen in de toekomst te

voorkomen. Jan van der Zee laat een paar z.g. ‘wangen’ zien. Deze zouden ter weerszijden van het blok geplaatst kunnen worden zodat het touw geen ruimte meer heeft om er naast te lopen. We besluiten de Sjouw dus nog eenmaal te strijken en hopen dan de reparatie in een keer uit te voeren ter voorkoming van meerkosten. Dit voorjaar werd de Sjouw nogmaals gestreken. De bal is nu weer gemakkelijk heen en weer te bewegen, zodat we de komende zomer de bezoekers van de kerk met het prachtige kerkhof ook het doel en de werking van de Sjouw weer kunnen demonstreren.

Door de jaren heen is de Sjouw diverse keren gerestaureerd, de laatste keer was begin dit jaar, zoals beschreven. Hieronder een artikel, dat Gerard Muiser maakte voor ‘de Terschellinger’ van 25 oktober 1990. Daarin de restauratie van toen en de geschiedenis van de Sjouw.

De Sjouw in Hoorn, beheerd door de Stichting Ons Schellingerland, heeft een opknapbeurt ondergaan. Tijdens een korte bijeenkomst vorige week hees burgemeester Van Beukering de tijdbal. De opknapbeurt van de Sjouw, een paal met steng (verlengstuk) en rotanbol, had letterlijk en figuurlijk nogal wat voeten in de aarde. De paal kon niet meer gestreken worden, sinds het naastliggende pand Ons Huis werd verlengd. De gehele opstand met betonblok en al werd derhalve een slag gedraaid om de zaak op het gras in plaats van op het dak van Ons Huis te laten belanden. Mede door deze grondwerkzaamheden kostte de renovatie dan ook meer dan normaal. Het Burg. Mentzfonds stond SOS financieel bij. De Sjouw heeft een lange geschiedenis. Op een tekening uit ca. 1621 komt de tijdbal al voor in Oosterend. Bij gebrek aan horloges diende de Sjouw als tijd-aanduider. De werkers in het veld hadden er behoefte aan te weten hoe laat het ongeveer was en omdat de torenklok vaak te ver weg was, richtte men zich naar de Sjouw. Deze werd bediend door de koster of zijn vrouw, in het algemeen op de volgende tijdstippen: 8 uur op, 9 uur neer, half 12 of 12 uur op, 2 uur neer, half 4 op, 6 uur neer, 7 uur op, 8 uur neer. Dat werk werd door de gemeente betaald, ca. 25 gulden per jaar zo rond de eeuwwisseling (1900) was het schamele loon. Het teken rond 12 uur was natuurlijk erg belangrijk: tijd voor de warme hap. Wee de sjouwbediener die zich niet aan de juiste tijd hield.

Zo tekenen we uit de annalen van SOS het volgende op:

‘Rond de eeuwwisseling (1900) was meesters Jauk (Jacob van de meester) de sjouwbediener. Hij was secuur, maar op een keer ging het mis. Een vader was met zijn zoon op het land aan het werk. De zoon had al een paar keer naar de Sjouw gekeken, maar de mand liet zich niet zien. Ook vader vond, dat het lang duurde, eer hij kon zeggen: ‘De Sjouw hanget.’ De zoon had al eens gevraagd, of Jauk niet in de war kon zijn, maar vader meende dat Jauk altijd stipt op tijd was. Zo werkten ze door, maar al gauw werd de spa niet meer zo enthousiast in de grond gedreven. Toen de zoon tenslotte te kennen gaf: ‘Ik bin oof’ (bekaf), gaf de vader zich gewonnen, want ook hij ‘hie et ein yn ‘e bek’ (was aan het eind van zijn krachten).

Met de spa op de schouder sleepten ze zich voort naar huis in het vooruitzicht van een standje van moeder, omdat te vroeg waren. Korte, maar krachtige woorden vielen echter, toen ze op de torenklok konden ontcijferen, dat het al bijna 2 uur was! Thuis vonden ze het eten aangebrand, voor de middagslaap was geen tijd meer, maar deze kon ook niet worden gemist. Kortom: alles was ontregeld door het ontbreken van de Sjouw! De Sjouw in Hoorn stond niet altijd op dezelfde plek. Midden vorige eeuw stond hij in de buurt van de school. Toen genoemde meesters Jauk koster werd, verhuisde hij, met de Sjouw, naar de plaats bij de kerk, maar toen Jauk koster-af was, kwam hij, weer met de Sjouw, in het centrum van het dorp Hoorn te wonen. Later kwam de tijdbal weer terug op de oude en huidige plek bij de kerk. Ook in Midsland stond een Sjouw: tegen de noordmuur van de oude MULO-school, het latere PEB-gebouw aan de Heereweg. Deze Sjouw werd bediend door Sil van Pieter Siltjies Smit, en na diens overlijden door zijn vrouw Neeltje. Begin 1930 stond de Sjouw achter het huis van oud-zeeman Jacob Stada aan de Oosterburen, waar thans de supermarkt is gevestigd. Waarschijnlijk is de laatste plek van de Sjouw tot vlak na de Tweede Wereldoorlog de Westerburen geweest. Het woord Sjouw kan zowel van het Engelse ‘show’ (laten zien) als van het Aasterse sjouwjen (wuiwen) komen. Het woord wordt nog gebruikt in de maritieme wereld voor een opgerolde vlag aan de mast, als teken dat het schip hulp nodig heeft.

Gerard Muiser

Donateursvergadering 2015

De Algemene Bestuurs- en Donateursvergadering wordt gehouden op vrijdag 18 september 2015 om 19.30 uur (!) uur in het gebouw 'De Kraak' van MooiWeer B.V., Burgemeester Reedekerstraat 56B op West.

De nieuwe burgemeester, Bert Wassink, is ook uitgenodigd.

AGENDA:

- ◆ Opening door de voorzitter.
- ◆ Mededelingen door de secretaris.
- ◆ Notulen van de 52e donateurs-vergadering van 5 september 2014.
Deze notulen staan in De Miedbringer van december 2014.
- ◆ Jaarverslag 2014. Dit jaarverslag staat in De Miedbringer van april 2015.
- ◆ Financieel verslag 2014 en Begroting 2015 en 2016.
Deze staan in deze Miedbringer
- ◆ Verslag kascommissie. Benoemen nieuwe kascommissie.
- ◆ Bestuursverkiezing. Tussentijds aftredend is Gossen Smit, 27 jaar AB-lid van SOS.
Als nieuwe leden van het Algemeen Bestuur stellen wij voor Gossen van Dieren (Formerum) en Jan Willem Spanjer (Haarlem).
- ◆ Beeldvorming van SOS
(Miedbringer, website, persberichten, bijeenkomsten e.d.)
- ◆ Rondvraag 1: organisatorische zaken.

PAUZE

- ◆ Lezing van Freek Zwart (Staatsbosbeheer) die hij in mei 2015 hield voor een Europees congres met als titel 'Dynamisch kust(duin)beheer bij zeespiegelstijging'. Ruimte voor discussie.

PAUZE

- ◆ Interactie over in deze Miedbringer genoemde Ontwikkelvisie en Actuele Onderwerpen (kritische beschouwingen).
- ◆ Rondvraag 2: overige actuele onderwerpen.
- ◆ Sluiting (ca. 22.30 uur).

Staat van baten en lasten

bedragen in euro's	Begroting 2014	Realisatie 2014	Begroting 2015 concept	Begroting 2016 concept
BESTUURSKOSTEN				
Vergaderkosten dgl./alg.bestuur	170	36	150	150
Reservering 3 jr. best.avond '10/'12	-	-		
Representatiekosten	200	-	200	200
Overige bestuurskosten	160	585	200	200
	530	621	550	550
ADMINISTRATIEKOSTEN				
Adm.tie/computerkosten	250	106	200	220
Abonnementen/contributies	125	96	125	125
Telefoon/overige comm.kosten	50	-	100	100
Advertentiekosten	850	-	200	250
	1.275	202	625	695
DONATEURSKOSTEN				
Inningskosten donaties	350	363	400	450
Druk/verzendkosten Miedbringer	4.500	5.070	5.300	5.500
Kosten donateursvergadering	250	278	300	300
	5.100	5.710	6.000	6.250
ALGEMENE KOSTEN				
Assuranties	125	122	122	122
Juridische/advieskosten	1.500	954	1.000	1.000
Juridische/advieskosten restitutie	-	-	-	-
Bankkosten	60	165	170	200
Webkosten	2.500	-	2.500	500
Beheerskosten "Strieperkerkhof"	220	6		
Beheerskosten "Sjouw"	150	-		
Beheerskosten "Seinpaal"	150	-		
"Beheerskosten" Kaap	150	-		
Bijdragen onbenoemde projecten	500	500	500	500
Kosten Boek	-	-		
Overige algemene kosten	250	698	700	700
	5.605	2.445	4.992	3.022
LASTEN TOTAAL	12.510	8.978	12.167	10.517
OPBRENGSTEN				
Donaties	6.750	9.174	9.000	9.000
Donaties voorg. boekjaar	-	-		
Giften	-	1.000		
Subsidies	220	-		
Bijdrage boek	-	-		
Rentebaten	674	-		
BATEN TOTAAL	7.644	10.174	9.000	9.000
RESULTAAT	4.866-	1.195	-3.167	-1.517

*op de bres
voor een
bijzonder eiland!*

*U kunt ons helpen door
donateur te worden
voor minimaal € 17,50 per jaar*

